

A SZEGÉNYEK ORVOSA EMLÉKÉRE

Az EKE Hírlevél, az Egyházi Könyvtárosok Egyesületének negyedéves kiadvány 2024. évi őszi számában (<https://eke.hu/hirlevelek/21-efolyam-2024-3-szam.p.4-5.>) érdekes orvosi és könyvtári vonatkozású cikket tett közzé. Gál Tibor könyvtárigazgató-helyettes jegyzi a Kiállítás Dr. Hibay Károly, a szegények orvosa emlékére című írást. Az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára érdekes orvoshagyatékkal gazdagodott, illetve mutatta be új gyűjteményi egységét időszaki kiállítás keretében. A tárlat apropóját Hibay Károly halálának 100. évfordulója adta, illetve az az örömteli esemény, hogy a városban közsismert és köztiszteltben álló doktor hagyatékát unokája, Hibay Éva ajándékozta a bibliotékának, aki az egyetem Zenei Intézetének mesteroktatója. Az anyagot a Heves Vármegyei Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet, illetve a városban működő Kígyó Patika egészítette ki régi orvosi és gyógyszerári könyvekkel, eszközökkel.

A kiállításról kisfilm is készült, mely az alábbi linken tekinthető meg:

<https://uni-eszterhazy.hu/konyvtar/dr-hibay-karoly-hagyateka--a-szegenyek-orvosanak-legendaja>.

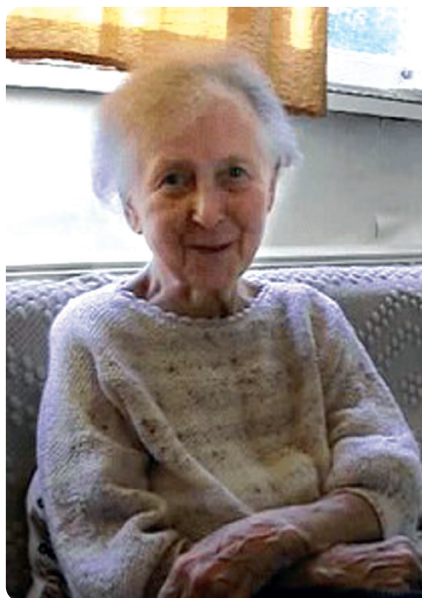
Akik sajnálatosan lemaradtunk a kiállításról, szerencsére bővebben is olvashatunk a híres doktróról a Honismeret 2024. évi 4. számában Szuromi Rita művészettörténész tollából (https://honismeret.hu/honismeret_fg/2024-4/), illetve idővel majd megvásárolhatjuk a kiállításkísérőt is.

SZEPESINÉ DR. BENDA MÁRIA (1921. május 25. – 2019. július 3.)

Már 5 éve, hogy nincs köztünk Dr. Benda Mária, alias Szepi néni, az orvosi könyvtári hálózat "nagyasszonya".

Szepesiné Dr. Benda Mária 1950-ben fordítóként érkezett Beregszászról Budapestre és tíz évvel később – saját emlékei szerint nem is ezzel a céllal – elkezdte építeni az orvosi könyvtári hálózatot, akkor még a Magyar Tudományos Akadémia alá rendelten, az Országos Dokumentációs Központ részeként. Egy Zoltán utcai kis szobában a kezei alatt formálódott könyvtárrá a kutatók által használt könyvek, jegyzetek egyre gyarapodó gyűjteménye. Az 1960-ban létrejött orvosi könyvtári hálózatnak kezdetektől a motorja volt, a szervező munka mellett folyamatosan tanult, utazott, gyarapította ismereteit és tapasztalatait, hármas állampolgárságának köszönhetően több

nyelven beszélt. Publikációinak száma megközelítette a százat, hiszen a hálózatunkkal együtt született szakmai kiadványunk, az *Orvosi Könyvtáros* rendszeres szerzője is volt. A MEDINFO-ban töltött 40 éve alatt pályája a fordítóból könyvtárossá képzett szakembertől az osztályvezetőn át főigazgató helyettesig ívelt. Mindezek mellett, sőt, az 1969-ben doktori, majd 1980-ban kandidátusi fokozata megszerzése után is megmaradt közösségünk minden könyvtárát és könyvtárossát jól ismerő segítőkész kolléga, szerény ember, mindenki Szepi néni.

Hosszú élete során mindvégig aktív, a világ dolgaira nyitott ember volt. Mindannyiunk, akiknek volt szerencsénk ismerni Őt, szeretettel emlékezünk karakteres, gazdag egyéniségére.

MEDICINA ÉVKÖNYV 2024

A Magyar Kórházzövetség *Hogyan tovább egészségügy?* címmel 2024. november 19-20-án az Aquaworld Budapest Resort konferenciatermében rendezte meg a 47. Medicina konferenciát, egyben a VIII. Egészségügyi miniszteri – államtitkári csúcstalálkozót, többek között TAKÁCS PÉTER jelenlegi államtitkár, MIKOLA ISTVÁN és RÁCZ JENŐ korábbi miniszterek részvételével. A kétnapos rendezvényen került bemutatásra a 2013-ban útjára indult, idén már 12. alkalommal megjelenő, az egészségügy elmúlt éveit és jelenét feltáró, a jövőt is érintő írásokból szerkesztett Medicina Évkönyv. Tartalmának összegzéseként NÓGRÁDI TÓTH ERZSÉBET, az évkönyv alapító

főszerkesztője az alábbi Hippocrates-idézetet választotta: „*Mondd el a múltat, diagnosztizáld a jelent, jósold meg a jövőt!*” A kötetben mintegy ötvenszerző tartalmi körét publikációival az egészségtudomány mai helyzetéről, napjainkat érintő problémáiról, ugyanakkor sikereiről, elért eredményeiről, gazdasági mutatóiról, természetesen az AI-t is fókuszba helyezve. A kötet foglalkozik továbbá a munkaerő jelen helyzetével és a magánegészségügy térnyerésével is. A mindezekhez köthető intézmények

listáját a Dun & Bradstreet Magyarország és a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő bocsátotta a szerkesztők rendelkezésére.

Az évkönyv megrendelhető a www.mkszkongresszus.hu honlapon.

NŐK EGÉSZSÉGE KONFERENCIA

VI. Szekszárdi Hypertonia Napok

2024. november 29–30.

Az <https://eLitMed.hu> különleges konferenciára hívta fel a figyelmet 2024. október utolsó napjaiban. Az CORA Egészségvédő Alapítvány, a Tolna Vármegyei Balassa János Kórház I. Belgyógyászati (Kardiológia/Nephrológia) Osztálya, a LAM (Lege Artis Medicinae) orvosi szakfolyóirat és az eLitMed.hu orvostudományi szakportál kiadója, a LifeTime Media Kft hagyományteremtő céllal, egy új továbbképző rendezvényt hirdetett meg 2024. november 29-ére és 30-ára a Nők egészsége címmel. A kétnapos program egyedülálló a mai orvosi kreditpontos képzések történetében, első alkalommal tartanak olyan szakmai konferenciát hazánkban, amely az orvostudomány számos diszciplínájának a nőkre vonatkozó ismereteit,

a rájuk (ránk, az elnőiesedett könyvtáros, orvosi könyvtáros szakma képviselőire is) leselkedő veszélyeket, az őket (minket) jellemző kórképeket tárja az érdeklődők elé. A részletes programkínálat már önmagáért beszél (<https://elitmed.hu/ilam/hirvilag/a-nok-egeszsege-vi-szekszardi-hypertonia-napok-2024-november-29-30-an>), reméljük, hogy mihamarabb az előadások önálló közleményként is közkinccsé válnak.

A honlapon egyébként külön rovat foglalkozik a nők egészségével, melyet akár könyvtáraink olvasói, kutatói számára, akár magunkról szóló olvasmányként tisztelettel ajánlunk a Kedves Kolleginák (és Kolléga Urak) figyelmébe: <https://elitmed.hu/nok-egeszsege?page=1&per-page=20>.

A MAGÁNY MEGBETEGÍT

Egy nemrégiben a Nature Mental Health-ben publikált tanulmány szerint a magány jelentősen növelheti a demencia kockázatát, különösen az élet közepén és idősebb korban – írja a Euronews. A több mint 600 000 ezer résztvevő bevonásával végzett kutatás kimutatta, hogy a krónikus magány 30%-kal növeli a demencia kialakulásának valószínűségét. Ez a megállapítás is bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a társadalmi elszigeteltség mélyreható hatással van a kognitív egészségre, és hozzájárul az olyan betegségek

kialakulásához, mint az Alzheimer-kór és vaszkuláris demencia. Bár ez a betegség nem gyógyítható, a magányosság kezelése szociális beavatkozásokkal és közösségi támogatással potenciálisan csökkentheti a kognitív hanyatlás kockázatát vagy késleltetheti annak kialakulását. A kutatók hangsúlyozzák, hogy olyan közegészségügyi stratégiákra van szükség, amelyek elősegítik az idősek társadalmi szerepvállalását is. Azt már mi tesszük hozzá, hogy a közelgő ünnepek is jelentősen hajlamosítanak a magányosság megélésére, különösen olyan idősek között, akiknek nincs, vagy nem elérhető bármilyen társaság – családtag, barát, ismerős közösség formájában. Nekünk, könyvtárosoknak – mint az üzenetek hordozóinak és őrzőinek – karácsonyi üzenetünk, hogy legyünk ezekben a napokban sokkal érzékenyebbek a magány tüneteire, ismerjük fel és amennyire csak tudjuk, orvosoljuk azt! Ahogy mindennapi munkánk során, ilyenkor is életet menthetünk legendás empátiánkkal.

TALÁLJ VISSZA A KÖNYVHÖZ!

Ezt a szándékot segít feléleszteni (már akinek szükséges), azon túl konkrét tanácsokkal is szolgál a The Guardian c. népszerű brit napilap egyik októberi számában olvasható cikke.

A cím (*How to put your phone down and get back into habit of reading books*) arra próbál rávezetni, hogyan tegyük le mobilunkat és szokjunk vissza a valódi, kézzel fogható könyvek olvasására. A szerző szerint hasznos lehet például jó messzire eltenni a mobilunkat arra az időre, amíg olvasunk, hogy ne vonja el a figyelmünket. Válasszunk egy kényelmes, meghitt helyet, olvasás közben élvezzük a könyv illatát, tapintását. Szoktassuk magunkat az olvasáshoz, minden alkalommal egyre több időt szánjunk rá, hogy készségünk, igényünk váljon. A cikk tartalma persze úgy általában szól az olvasásról és olvasókról. Relevanciáját nekünk,

szakkönyvtárosoknak A KÖNYV egyetemes értékébe vetett megingathatatlan hitünkön, valamint az olvasásterápia jól ismert fogalmán túl

az adja, hogy mi, orvosi könyvtárosok – civilként és hivatásunk gyakorlása közben – magunk is olvasók vagyunk, így minden nap megéljük a papíralapú olvasás élményét. Csak reméljük, hogy a könyvtáraink sorsát meghatározó fenntartók is így vannak ezzel, mert ez fontos kulcsa annak, hogy könyvtáraik – és az azokban fáradhatatlan, képzett, segítőkész, megbízható, a hozzájuk fordulóknak biztonságos háttérül szolgáló könyvtárosok értékét is megtapasztalják.

Az eredeti cikk az alábbi linken olvasható:

<https://www.theguardian.com/books/2024/oct/11/put-phone-down-habit-reading-books-english-oxford>

